

Bruselj, 6. oktober 2022
(OR. en)

13271/22

DEVGEN 182	MAMA 159
JEUN 153	MOG 87
ACP 109	COLAC 52
RELEX 1296	COASI 162
COHOM 112	ONU 115
EDUC 340	CONUN 231
SUSTDEV 164	COEST 715
GENDER 162	PROCIV 121
COHAFA 87	DIGIT 177
NDICI 15	SAN 550
COAFR 252	

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	5. oktober 2022
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	JOIN(2022) 53 final
Zadeva:	SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Akcijski načrt za mlade v zunanjem delovanju EU za obdobje 2022– 2027 Spodbujanje tvorne udeležbe in opolnomočanja mladih v zunanjem delovanju EU za trajnostni razvoj, enakost in mir Spodbujanje tvorne udeležbe in opolnomočanja mladih v zunanjem delovanju EU za trajnostni razvoj, enakost in mir

Delegacije prejmejo priloženi dokument JOIN(2022) 53 final.

Priloga: JOIN(2022) 53 final

EVROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Strasbourg, 4.10.2022
JOIN(2022) 53 final

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Akcijski načrt za mlade v zunanjem delovanju EU za obdobje 2022–2027

**Spodbujanje tvorne udeležbe in opolnomočanja mladih v zunanjem delovanju EU
za trajnostni razvoj, enakost in mir**

„Zaslužimo si, da smo slišani, opolnomočeni in zaščiteni, pa tudi da dobimo priložnost za vodstvo,“ Alda Soraya (23 let), Indonezija¹

V

času, ki ga zaznamujejo številni izzivi in hitro spreminjajoče se paradigme, vključno s potekajočo rusko agresijo proti Ukrajini, je jasno, da moramo okrepiti partnerstvo z mladimi po vsem svetu, da bi dosegli pozitivne preobrazbene spremembe.

Na svetu je več mladih ljudi kot kdaj koli prej², saj je kar 1,8 milijarde prebivalstva starega od 10 do 24 let. Skoraj 90 % mladih živi v državah z nizkimi in srednjimi dohodki. Glede na svetovni demografski prehod je pričakovati, da se bo to število še povečalo.

Mladi so po vsem svetu prodorni nosilci sprememb. Imajo ključno vlogo pri reševanju svetovnih izzivov, prizadevanjih za trajnostni razvoj in razvoju inovacij. Pogosto so na čelu boja proti podnebnim spremembam, revščini in korupciji, na konfliktnih območjih pa tudi prizadevanj za mir in spravo. Mnogi med njimi se zavzemajo za državljanske, ekonomske, socialne in kulturne človekove pravice.

Vendar so njihove možnosti in sposobnost ukrepanja pogosto omejene zaradi slabega dostopa do izobraževanja, dostojnih delovnih mest, zdravstvenega varstva in socialne zaščite, v številnih državah pa tudi zaradi omejevanje demokracije in civilne družbe. Pravne, kulturne in ekonomske ovire omejujejo državljansko in politično udeležbo mladih, kar ne spodbuja večjega zaupanja v institucije in politične sisteme.

Mladi in otroci nosijo največje breme kriz in nestabilnosti, ki jih povzročajo oboroženi spopadi, vse večje neenakosti, podnebne spremembe in degradacija okolja. Približno 600 milijonov mladih živi v konfliktnih ali nestabilnih razmerah, 71 milijonov mladih je brezposelnih, približno 264 milijonov otrok in mladih pa ne obiskuje šole. Posebej so prizadeta dekleta in mlade ženske.

Pandemija COVID-19 je močno prizadela izobraževanje, zaposlovanje, duševno dobro počutje mladih in njihovo pravico do udeležbe v javnem življenju³. Med pandemijo so številni mladi izkazali veliko angažiranost za zaščito starejših in ranljivih oseb, do izraza pa je prišla tudi potreba po večji **medgeneracijski solidarnosti** za izgradnjo bolj enakopravnih, trajnostnih in odpornih družb v interesu prihodnosti mladih generacij.

V tem okviru je **mladim resnično treba dati besedo** pri oblikovanju rešitev, ki bodo vplivale na njihovo prihodnost in prihodnost planeta.

Akcijski načrt za mlade v zunanjem delovanju EU (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt za mlade) se odziva na to potrebo in zagotavlja politični okvir za **strateško partnerstvo z mladimi v zunanjem delovanju EU**, k čemur je v sklepih iz leta 2020 tudi Svet⁴. Cilj akcijskega načrta za mlade je spodbujanje udejstvovanja mladih kot strateških partnerjev,

¹ Mladinska aktivistka in članica mladinskega svetovalnega odbora za mednarodna partnerstva EU Evropske komisije.

² [Poročilo ZN o mladih po svetu.](#)

³ [Svetovna raziskava o mladih in COVID-19.](#)

⁴ [Skepi Sveta o mladih v zunanjem delovanju.](#)

podpiranje njihovega opolnomočanja in izkoriščanje **demografske dividende**, z namenom oblikovati odpornejše in bolj vključujoče družbe ter doseči napredek pri doseganju globalnih zavez, kot so **cilji Združenih narodov za trajnostni razvoj iz Agende 2030 in pariški sporazum o podnebnih spremembah**.

Odziv EU na številne izzive temelji na temeljnih vrednotah iz **člena 2 Pogodbe o Evropski uniji**. Usmerjen je v vzpostavljanje močnih partnerstev za sedanjost, zagotavljanje varne prihodnosti prihodnjih generacij ter prispevanje k **medgeneracijsko enakim možnostim in medgeneracijski pravičnosti**.

Akcijski načrt za mlade, ki se **osredotoča na prehod iz otroštva v odraslost** in je eden od ciljev **evropskega leta mladih**⁵, krepi mednarodno razsežnost **strategije EU za mlade**⁶ in nadgrajuje **strategijo EU o otrokovih pravicah**⁷, ki spodbuja tvorno udeležbo in opolnomočenje že pri otrocih.

Temelji na **Akcijskem načrtu EU za človekove pravice in demokracijo**⁸, v katerem je poudarjena potreba po enakopravni, polni in tvorni udeležbi mladih v javnem in političnem življenju, ter na **evropskem stebru socialnih pravic**⁹. Poleg tega z osredotočanjem na opolnomočenje deklet in mladih žensk izvaja **akcijski načrt EU za enakost spolov III (GAP III)**¹⁰.

Akcijski načrt za mlade bo tudi podpiral izvajanje **agende ZN za mlade, mir in varnost** ter vlogo mladih pri vzpostavljanju trajnega miru, pa tudi njihova prizadevanja za pravičnost in spravo ter boj proti nasilnemu ekstremizmu¹¹. Akcijski načrt za mlade je po naravi globalen, vendar se bodo pri izvajanju uporabili tudi ciljno-prilagojeni pristopi, ki bodo upoštevali potrebe in okoliščine mladih v posameznih regijah, npr. v državah širitve in sosedstva EU, Afriki, na Srednjem vzhodu, v Latinski Ameriki in na Karibih ter v Aziji in na Pacifiku.

Besedo imajo mladi

Akcijski načrt za mlade je bil pripravljen po **obsežnih posvetovanjih z več kot 220 deležniki** po vsem svetu, zlasti organizacijami za pravice mladih in otrok. Odziva se na legitimno zahtevo mladih, ki se odraža tudi v rezultatih **konference o prihodnosti Evrope**¹², po bolj **strukturiranem** vključevanju v postopke oblikovanja politik in odločanja v EU.

Kot je poudaril **mladinski svetovni odbor za mednarodna partnerstva**¹³, „se mladi ne morejo uporabljati kot ‚dodatna oprema‘ pobud, ki jih vodijo odrasli. Mladi so del volilnega telesa in imajo edinstvene kritične poglede ter znanja in spretnosti, ki jih je pri oblikovanju in vodenju politik, zagotavljanju storitev in raziskavah treba upoštevati. Ovire za tvorno

⁵ [Evropsko leto mladih 2022](#).

⁶ [Strategija EU za mlade](#).

⁷ [Strategija EU o otrokovih pravicah in Sklepi Sveta z dne 9. junija 2022](#), ki podpirajo strategijo.

⁸ [Akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo](#).

⁹ [Evropski steber socialnih pravic](#).

¹⁰ [Akcijski načrt EU za enakost spolov III \(GAP III\)](#).

¹¹ Resolucije Varnostnega sveta ZN 2250 (2015), 2419 (2018) in 2535 (2020).

¹² [Konferenca o prihodnosti Evrope](#).

¹³ [Meaningful Inclusion of Youth: A Promising Future](#) (Tvorna vključitev mladih: obetavna prihodnost).

udeležbo mladih je mogoče odpraviti le z akcijskim načrtom, ki je ustvarjen s postopki, ki tudi sami poskušajo preseči take ovire.“

2. Za strateško partnerstvo EU z mladimi v zunanjem delovanju

EU bo pri vzpostavljanju strateškega partnerstva z mladimi upoštevala štiri načela:

- **pristop, ki temelji na človekovih pravicah, in enakost spolov**

EU si v duhu načela, da **se nihče ne sme zapostaviti**, prizadeva za spodbujanje udeležbe mladih in otrok kot pravice¹⁴, pri tem pa se osredotoča na odpravljanje neenakosti in strukturnih ovir, **vključevanje enakosti spolov in nediskriminacije** ter uporabo **presečnega pristopa**¹⁵;

- **participativni pristop za preobrazbeno spremembo**

Mladi bodo vključeni na državni, regionalni in svetovni ravni **v zunanji politiki EU in programskih ciklih**, kar bo pripomoglo k prevzemanju odgovornosti med mladimi in k trajnostnosti ukrepov;

- **vključevanje mladih**

Udeležba mladih v državljanstvu, gospodarskem, družbenem, kulturnem in političnem življenju se bo spodbujala s posebnimi ukrepi, namenjenimi mladim, ter z vključevanjem njihovih pogledov in potreb v **načrtovanje, politike in politične dialoge na vseh področjih**.

Označevalec za spol in starost¹⁶ na primer zagotavlja, da **humanitarna pomoč, ki jo zagotavlja EU**, ustrezno vključuje in je ciljno usmerjena na različne skupine glede na spol in starost, tudi mlade;

- **z dokazi podprto oblikovanje politik in odgovornost**

Cilj akcijskega načrta za mlade je povečati razpoložljivost in kakovost podatkov o mladih z zapolnitvijo tematskih in geografskih vrzeli¹⁷, poudarek pa je na mladih, starih od 15 do 29 let. Okvir EU za spremljanje in ocenjevanje zunanjega delovanja bo okrepljen z vključevanjem podatkov, ki so bolj razčlenjeni glede na starost, uvedbo posebnih kazalnikov za mlade in spodbujanjem zbiranja podatkov ter raziskav, ki se osredotočajo na mlade oziroma ki jih mladi vodijo.

¹⁴ V skladu s [Konvencijo ZN o otrokovih pravicah](#) in [na človekovih pravicah temelječem pristopu EU](#).

¹⁵ [Presečni pristop](#) v skladu z ustreznimi okviri politike EU: GAP III, [strategija za enakost LGBTIQ oseb](#), [akcijski načrt EU za boj proti rasizmu](#), [strategija o pravicah invalidov](#).

¹⁶ [Označevalec za spol in starost](#).

¹⁷ [Patchwork: Mapping international data on youth](#) (Sestavljenka: pregled mednarodnih podatkov o mladih), Skupno raziskovalno središče.

3. Kako doseči rezultate: trije stebri akcijskega ukrepanja

V akcijskem načrtu za mlade so opredeljene prednostne naloge in glavni cilji v okviru treh stebrov, imenovanih **UDEJSTVOVANJE**, **OPOLNOMOČANJE** in **POVEZOVANJE**. Ti stebri odražajo tri glavna področja ukrepanja strategije EU za mlade.

EU bo pri izvajanju akcijskega načrta za mlade spodbujala **pristop Ekipe Evropa**¹⁸, pri tem pa bo sodelovala s ključnimi partnerji in deležniki na državni, regionalni in večstranski ravni.

3.1 Partnerstvo za UDEJSTVOVANJE

Mladi zahtevajo in si zaslužijo celovit pristop, da se jim zagotovi tvorno, vključujoče in učinkovito sodelovanje. Da bi zato omogočili spodbudno okolje za sodelovanje mladih in otrok, je treba zagotoviti prostore in priložnosti, ki so zanje varni in prijazni, ter udejstvovanje v demokratičnem odločanju omogočiti mladim iz različnih okolij, hkrati pa pri oblikovalcih politik povečati ozaveščenost in okrepiti zmogljivosti za delo z mladimi.

EU se je zavezala, da bo okrepila glas in vodilno vlogo mladih, zlasti mladih žensk in deklet, mladinskih aktivistov in organizacij, na vseh ravneh upravljanja, od notranje politike do večstranskih forumov, in v okviru procesov EU. Evropski državljanski forumi na Konferenci o prihodnosti Evrope, pri katerih so mladi (v starosti 16–25 let) predstavljali tretjino udeleženi, lahko služijo kot zgled za omogočanje medgeneracijskega dialoga.

3.1.1 Tvorno udejstvovanje mladih v zunanjem delovanju EU

EU bo **okrepila institucionalno udejstvovanje mladih**, da bi:

- spodbudila vključevanje mladih v **oblikovanje, izvajanje in spremljanje** zunanjih politik in ukrepov EU;
- s **strateškim, vključujočim in participativnim komuniciranjem** zagotovila **nadaljnjo odgovornost glede mladinskih vprašanj**, da bi se dosegli mladi, vključno z otroki, v vsej njihovi raznolikosti.

Institucionalno udejstvovanje mladih v okviru EU **bo doseženo prek:**

- **platforme EU za redni dialog** z mladinskimi organizacijami kot novim elementom **političnega foruma za razvoj**¹⁹. Njene glavne značilnosti bodo opredeljene v partnerstvu z mladinskimi organizacijami do leta 2023²⁰;

¹⁸ [Ekipo Evropa sestavljajo Evropska unija, države članice EU, vključno z njihovimi izvajalskimi agencijami in javnimi razvojnimi bankami, ter Evropska investicijska banka \(EIB\) in Evropska banka za obnovo in razvoj \(EBRD\).](#)

¹⁹ [Politični forum za razvoj.](#)

²⁰ Prihodnja platforma EU za sodelovanje otrok bi lahko omogočila sinergije in izmenjavo dobrih praks.

- **mladinskega svetovalnega odbora za mednarodna partnerstva**²¹, ustanovljenega leta 2021, da bi Evropski komisiji svetoval glede udeležbe mladih v zunanjem delovanju;
- **obveznih posvetovanj z mladinskimi organizacijami** v procesu načrtovanja programov **Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa**²²;
- **načrtov držav za sodelovanje EU s civilno družbo**, ki vključujejo vidik mladih in zagotavljajo tvorno sodelovanje mladinskih organizacij;
- **mladinskih svetovalnih struktur**, ki delegacijam EU svetujejo glede prednostnih nalog posameznih držav. Do leta 2027 bodo te vzpostavljene v večini partnerskih držav;
- **okrepljene institucionalne zmogljivosti in strokovnega znanja uslužbencev EU** o načinih dela z mladimi in zanje ter o zaščiti otrok, in sicer z usposabljanjem, smernicami in izmenjavo dobrih praks. Do leta 2024 bo 80 % delegacij EU imelo **kontaktne točke za mlade**.

3.1.2 Izboljšanje udejstvovanja mladih na regionalni in večstranski ravni

V zadnjih letih se mladi vse bolj zavzemajo za večstranske rešitve svetovnih vprašanj.

- Spodbujanje tvorne **udeležbe mladih pri večstranskem oblikovanju politik**, in sicer z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi poročila generalnega sekretarja ZN z naslovom **Naša skupna agenda**²³ in podpiranjem ustanovitve **urada ZN za mlade**²⁴;
- vključevanje mladih v razprave o **regionalnih partnerstvih in sodelovanju**, na primer v odnosih EU z Afriko, Azijo, Latinsko Ameriko in Karibi, državami sosedstva²⁵, v Sredozemlju ter z zalivskimi državami.

Za dosego teh ciljev **bo EU vzpostavila:**

- **program mladinskih delegatov EU@ZN**, ki bo podpiral po spolu uravnoteženo in raznoliko udeležbo mladih v večstranskih forumih in krepil njihovo zmogljivost za učinkovito prispevanje k večstranskemu oblikovanju politik. EU se bo zavzemala za to, da bi postal formalni dialog z mladimi stalna značilnost Komisije ZN za položaj žensk in Konference držav pogodbenic Konvencije ZN o pravicah invalidov, ter bo olajševala usklajevanje med mladinskimi delegati EU v Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja, Skupščini Združenih narodov za okolje in drugih večstranskih procesih;
- **mladinski laboratorij AU-EU**, ki bo okrepil dialog z mladimi o partnerstvu med Afriko in EU²⁶ tako, da bo podpiral mlade in mladinske organizacije iz Afrike, Evrope in diaspore pri soustvarjanju rešitev za svetovne izzive.

²¹ [Mladinski svetovalni odbor](#).

²² [Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa](#).

²³ [Poročilo generalnega sekretarja ZN Naša skupna agenda](#).

²⁴ [Resolucija ZN A/RES/76/306](#).

²⁵ [Sosedstvo EU in širitev](#).

EU bo tudi še naprej prispevala k vključevanju mladih na regionalni in večstranski ravni z naslednjimi obstoječimi pobudami:

- pobudo **Mladi sredozemski glasovi**, ki podpira sodelovanje mladih na obeh straneh Sredozemlja na področju javnih zadev ter lokalnih in regionalnih pobud za preobrazbo. Tudi Erasmus+ bo podpiral razvoj zmogljivosti na področju mladih na Zahodnem Balkanu in v južnem Sredozemlju;
- programom **EU4Youth**, ki spodbuja udeležbo in vodilno vlogo mladih pri oblikovanju politik v okviru **vzhodnega partnerstva**²⁷, zlasti v **Ukrajini**;
- mrežo **mladih evropskih ambasadorjev** na Zahodnem Balkanu in v vzhodnem partnerstvu ter **ambasadorji dobre volje** v južnem sosedstvu;
- spodbujanjem vključevanja mladih v okviru **nove agende za Sredozemlje**²⁸, zlasti z nadgradnjo strategije za mlade Unije za Sredozemlje do leta 2030, in **strateškim partnerstvom med EU in Zalivom**²⁹;
- vključevanjem mladih v prihodnje regionalne procese v Aziji, Latinski Ameriki in na Karibih ali v drugih regijah, na primer s **forumom mladih voditeljev EU-ASEAN**;
- **makroregionalnimi strategijami EU**, ki mlade vključujejo v upravljanje in politične dialoge, ter programe **Interreg**, ki podpirajo vključevanje mladih v odločanje, financirajo ukrepe mladih in spodbujajo pobudo za mlade prostovoljce³⁰;
- sodelovanjem pri vodenju **skupine za sodelovanje mladih na vrhu za demokracijo leta 2023**³¹.

3.1.3 Spodbudno okolje za državljansko in politično udeležbo mladih

Zaradi strukturnih ovir, kulturne pristranskosti in zmanjševanja zaupanja v demokratične institucije ostaja udeležba mladih in otrok v formalnih političnih procesih po vsem svetu še naprej nizka³². Zahteve po polnem priznavanju in varstvu človekovih pravic mladih, vključno s svobodo izražanja in združevanja ter udeležbo v javnem in političnem življenju, tudi s poštenimi, vključujočimi, dostopnimi, preglednimi in mirnimi volitvami, so bistven element ukrepov EU na področju **dobrega upravljanja, demokracije, pravne države in človekovih pravic** v partnerskih državah.

Ukrepi EU so namenjeni:

²⁶ [Partnerstvo Afrika-EU](#) in [6. vrh EU-AU](#).

²⁷ [Vzhodno partnerstvo EU](#).

²⁸ [Nova agenda za Sredozemlje](#) in [Unija za Sredozemlje – strategija za mlade do leta 2030](#).

²⁹ [Strateško partnerstvo z Zalivom](#).

³⁰ [Makroregionalne strategije EU](#), [Manifest mladih](#), [pobuda Interreg za mlade prostovoljce](#).

³¹ [Vrh za demokracijo](#).

³² [Mladi in njihovo zadovoljstvo z demokracijo](#).

- spodbujanju **političnega dialoga s partnerskimi državami o udejstvovanju in sodelovanju mladih in otrok**;
- spodbujanju **vključevanja mladih v politične dialoge in dialoge o politikah z nacionalnimi organi**³³;
- zagotavljanju **tvornega vključevanja, sodelovanja in vodilne vloge deklet** pri odločanju;
- krepitvi **nacionalnih zmogljivosti** za delo za mlade in z njimi ter podpiranju ustreznih **nacionalnih okvirov mladinske politike ob upoštevanju načela medgeneracijske pravičnosti in dialoga**;
- podpiranju **državlanskega udejstvovanja, prostovoljstva in vodilne vloge mladih**;
- zavzemanju za **vključevanje mladih na liste političnih strank**, in sicer za izvoljive položaje, in za okrepitev njihove sposobnosti kandidiranja;
- povečevanju **dostopa do nacionalnih osebnih dokumentov in registracije volivcev**, da se zagotovi volilna pravica;
- krepitvi **zaščite mladih aktivistov in zagovornikov človekovih pravic**, vključno z zagovorniki LGBTIQ, ter boju proti rasističnemu diskurzu, sovražnemu govoru in dezinformacijam na spletu ob hkratnem zagovarjanju svobode izražanja.

Za dosego teh ciljev **bo EU vzpostavila**:

- pobudo Mladi in ženske v demokraciji, ki bo spodbujala politični pluralizem in vključujoče demokratične procese z izboljšanjem udeležbe mladih in žensk v vseh vidikih javnega življenja. Vloga mladih v političnih strankah in parlamentih se bo okrepila z razvojem zmogljivosti, mreženjem, vzajemnim učenjem in mentorstvom. Ta pobuda bo podpirala lokalne organizacije in mlade aktiviste pri institucionalnem nadzoru, boju proti korupciji, državljanskem opazovanju volitev, zavzemanju za demokratične reforme, državljanski vzgoji, spodbujanju volilne pravice, svobodi zbiranja in združevanja ter človekovih pravicah.

EU bo **državljsko in politično udeležbo mladih v partnerskih državah še naprej spodbujala** tudi z naslednjimi že obstoječimi pobudami:

- **novim mehanizmom EU za zagovornike človekovih pravic** za obravnavanje posebnih groženj, s katerimi se soočajo mladi zagovorniki človekovih pravic in

³³ Politika EU-Arktika na primer spodbuja dialog oblikovalcev politik z mladimi na Arktiki, da bi se izboljšala ozaveščenost o aktualnih izzivih na Arktiki, da bi se mladi vključili v izvajanje strategije EU in da bi se zagotovila trajnostnost.

aktivisti;

- **Globalnim kampusom za človekove pravice** kot pomembnim svetovnim središčem za izobraževanje o človekovih pravicah;
- **laboratoriji za mladinsko politiko** v regiji sosedstva, na Zahodnem Balkanu³⁴ in v zahodnoevropskih državah, ki niso članice EU, za spodbujanje inovativnih načinov vključevanja mladih v politične dialoge, za soustvarjanje in spremljanje izvajanja politik v zvezi z mladimi ter za krepitev mehanizmov udeležbe mladih;
- programom **Erasmus+**³⁵ za podporo pobudam, ki jih vodijo mladi v Turčiji, državah Zahodnega Balkana in sosedstvu;
- pobudami za človekov razvoj, ki temeljijo na programu **EUROsocial+**, za podporo prizadevanjem politike Latinske Amerike in Karibov, ki vključuje mlade, za izboljšanje vključujočega dostopa do zdravstva, izobraževanja, trga dela, dobrega upravljanja in politične udeležbe.

3.1.4 Prispevanje k izvajanju agende za mlade, mir in varnost

EU in njene države članice v celoti podpirajo tri zaporedne resolucije Varnostnega sveta ZN o agendi za mlade, mir in varnost ter njihovo izvajanje na svetovni ravni. Države članice EU so v sklepih Sveta o mladih v zunanjem delovanju iz junija 2020 poudarile potrebo po dejavnem in vključujočem udejstvovanju mladih v prizadevanjih za vzpostavitev trajnega miru, za večjo pravičnost in spravo ter za boj proti nasilnemu ekstremizmu. EU se je zavezala, da bo spremljala področja dela, opredeljena v Resoluciji VSZN 2250, in sicer sodelovanje, zaščito, preprečevanje nasilja, partnerstva in razoroževanje, demobilizacijo in reintegracijo. To je vse bolj pomembno v konfliktnih razmerah po svetu, zlasti v Afriki in na Bližnjem vzhodu, od začetka vojne agresije Rusije pa tudi v Ukrajini.

Ukrepi EU so namenjeni:

- podpiranju **vključujoče in tvorne udeležbe** mladih v nacionalnih in mednarodnih mehanizmih za spodbujanje trajnega miru in reševanje konfliktov;
- spodbujanju vključujočih partnerstev z **mladimi mirovniki** in med njimi ter podpiranju **udeležbe in vodilne vloge mladih pri utrjevanju miru**;
- povečanju **podpore za mlade ženske in dekleta v nestabilnih državah in državah, ki so jih prizadeli konflikti** v skladu z agendo o ženskah, miru in varnosti;
- krepitvi mladinske razsežnosti pri **mirovnem posredovanju**, vključno z razvojem konkretnih smernic in razvojem zmogljivosti;
- krepitvi sodelovanja na podlagi agende za mlade, mir in varnost z **mednarodnimi organizacijami** ter vključevanje v dialoge o preprečevanju konfliktov, mediaciji ali reformi varnostnega sektorja;
- razvoju pobud za boj proti nasilnemu ekstremizmu, zlasti **radikalizaciji na spletu**³⁶;
- **zaščiti otrok v oboroženih spopadih**, preprečevanju in odpravi nasilja (vključno s spolnim), spodbujanju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava, zagotavljanju

³⁴ [Sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom.](#)

³⁵ [Erasmus+, ki se financira v okviru instrumentov za zunanje delovanje.](#)

³⁶ [Sklepi Sveta o zunanjem delovanju EU na področju preprečevanja in zatiranja terorizma in nasilnega ekstremizma.](#)

psihosocialne podpore in dostopa do otroku prijaznega pravnega varstva ter pomoči otrokom brez spremstva in ločenim otrokom, tudi v okviru ruske agresije proti Ukrajini.

EU bo za izvajanje agende za mlade, mir in varnost:

- uporabila ustrezne **večstranske forume**, vključno z ZN, za spodbujanje vključevanja mladih in izvajanje agende za mlade, mir in varnost;
- pri sistemu EU za zgodnje opozarjanje na konflikte in analize konfliktov izboljšala **občutljivost za vidik mladih**, pri čemer bo pozornost namenila medgeneracijski dinamiki in konkretnim preventivnim ukrepom, ki vključujejo vidik mladih;
- vključila **agendo za mlade, mir in varnost v politične dialoge EU**;
- razvila konkretne **smernice o mladih v mirovnem posredovanju EU**;
- pregledala in posodobila **smernice EU o otrocih v oboroženih spopadih**, da bi okrepila ukrepe EU za zaščito otrok, ki so jih prizadeli oboroženi spopadi;
- **razvijala zmogljivosti uslužbencev EU na področju agende za mlade, mir in varnost**, na primer pri usposabljanju za preprečevanje konfliktov in mediacijo v Evropski službi za zunanje delovanje;
- vključila razsežnost mladih, miru in varnosti v prizadevanja za **preprečevanje konfliktov in krizno upravljanje**;
- **sodelovala z ustreznimi lokalnimi skupnostmi in organizacijami civilne družbe** pri razvoju strategij, ki podpirajo pozitivno vlogo mladih in otrok pri spodbujanju miru;
- v okviru **strateškega partnerstva z Zalivom** podpirala pobude na področju raziskav in izobraževanja, ki prispevajo k varnosti in stabilnosti v regiji;
- v **Afriki** podpirala izvajanje **pobude Extremely Together** za boj proti radikalizaciji ter potekajoče **sodelovanje med mladinskimi mrežami in izvršnim sekretariatom skupine G5 Sahel**.

3.2 Partnerstvo za OPOLNOMOČANJE

Mladi so opolnomočeni, kadar se njihov glas sliši in kadar se odpravljajo **neenakosti**, ki vplivajo na njihovo življenje.

3.2.1 Preoblikovanje izobraževanja

Kakovostno izobraževanje in vseživljenjsko učenje sta temeljni človekovi pravici in omogočata enakost, aktivno državljanstvo in trajnostne možnosti preživljanja.

Vse preveč otrok in mladih je še vedno prikrajšanih za pravičen dostop do brezplačnega in kakovostnega izobraževanja, zlasti deklet in tistih, ki jih je prizadela kriza. Diskriminacija zaradi spola, konflikti, izredne humanitarne razmere, nasilje, revščina ter pomanjkanje učiteljev in šol so glavni vzroki za to, da milijoni šolanje opustijo že v zgodnjem otroštvu. Mnogi otroci so prisiljeni v delo³⁷, sodobno suženjstvo³⁸, bodisi prisilno delo bodisi prisilno otroško poroko, nosečnost³⁹ ali novačenje v vojsko. Ranljivi mladi, razseljene osebe, manjšine in invalidi so pogosto izključeni iz izobraževanja.

Pandemija COVID-19 je dodatno poglobila hude pomanjkljivosti in nestabilnost izobraževalnih sistemov, vključno z digitalnim razkorakom⁴⁰. Obstaja resnično tveganje, da bo celotna generacija zdrsnila v spiralo vse bolj omejenih priložnosti.

EU si prizadeva, da bi ta negativni trend pri učenju obrnila v nasprotno smer in da bi spodbudila pravičen dostop do brezplačnega in kakovostnega izobraževanja od osnovne do terciarne ravni. Njen cilj je vložiti vsaj 10 % skupnega financiranja v okviru NDICI – Globalna Evropa za podsaharsko Afriko, Latinsko Ameriko in Karibe, Azijo in Pacifik, vključno z naložbami Global Gateway⁴¹.

Poleg tega namenja EU 10 % svojih sredstev za humanitarno pomoč izobraževanju v izrednih razmerah in dolgotrajnih krizah⁴², s čimer želi doseči najbolj marginalizirane otroke in mlade, tudi tiste na območjih oboroženih spopadov in begunskih območjih.

Ukrepi EU so namenjeni:

- podpora na dokazih temelječim reformam izobraževanja v partnerskih državah s poudarkom na dostopu, pravičnosti, kakovosti, vključevanju, upravljanju, programih za preobrazbo položaja spolov in financiranju, tudi na podlagi vrha OZN o preobrazbi izobraževanja iz leta 2022⁴³;
- spodbujanju izobraževanja deklet, da bi se zagotovil enak dostop do vseh oblik izobraževanja in usposabljanja;
- podpori celoviti spolni vzgoji za vse mlade, zlasti marginalizirane

³⁷ 160 milijonov otrok, starih od 5 do 17 let, je prisiljenih v delo. Polovica jih opravlja nevarno delo ([MOD/UNICEF](#)).

³⁸ MOD opredeljuje sodobno suženjstvo z dvema glavnima komponentama: prisilno delo in prisilna poroka. MOD in IOM sta leta 2022 ocenili, da prisilno delo opravlja več kot 3,3 milijona otrok.

³⁹ 127 milijonov osnovnošolskih in srednješolskih deklet ne obiskuje šole ([UNESCO](#)).

⁴⁰ [Otroci in mladi ter dostop do interneta doma \(UNICEF\)](#).

⁴¹ [Strategije Global Gateway](#).

⁴² [Sporočilo o izobraževanju v izrednih razmerah in dolgotrajnih krizah](#).

⁴³ [Vrh ZN o preobrazbi izobraževanja 2022](#).

mladostnike, mlade LGBTIQ osebe in mlade invalide;

- **prenehanju dela otrok** z uporabo pristopa ničelne tolerance Komisije, in sicer z zakonodajo⁴⁴, ukrepi za odpravo škode in preprečevanje, vključno s ponovnim vključevanjem otrok delavcev v izobraževanje in usposabljanje, v skladu s pozivom k ukrepanju iz Durbana⁴⁵;
- zagotavljanju dostopa do **varnega in kakovostnega izobraževanja med humanitarnimi krizami**, čim večjemu zmanjšanju učinka na pravico do izobraževanja in podpori organom pri nadaljevanju izobraževalnih storitev med krizo ali po njej;
- vlaganju v **učiteljski kader**, da se izboljšajo učni rezultati in socialno-čustveni razvoj otrok in mladih;
- spodbujanju **življenjskih in delovnih spretnosti 21. stoletja**, tudi na področju državljanske vzgoje, podnebnih sprememb, okolja, medijev in kulturne pismenosti⁴⁶;
- naložbam v **visokokakovostno in vključujoče digitalno izobraževanje**, da se mladim in učiteljem zagotovijo osnovne digitalne spretnosti ter priložnosti za pridobitev specializiranih digitalnih znanj in spretnosti⁴⁷ v skladu z njihovimi poklicnimi aspiracijami ter da se okrepi odpornost proti dezinformacijam. To vključuje tudi izboljšanje **dostopa do cenovno ugodnega, stabilnega in hitrega interneta**⁴⁸.

Za doseg te ciljev **bo EU**:

- okrepila **financiranje, dialog o politikah in tehnično pomoč** za podporo prizadevanjem partnerskih držav za doseg cilja trajnostnega razvoja 4 o kakovostnem izobraževanju⁴⁹.

EU bo tudi še **naprej podpirala preoblikovanje izobraževanja** z:

- vzpostavitev **regionalnega programa za učitelje v Afriki**, katerega cilj je zagotoviti, da poučevanje postane privlačna poklicna pot za mlade;
- vodstvom v podpori pobudama **Global Partnership for Education** (Globalno partnerstvo za izobraževanje)⁵⁰ in **Education Cannot Wait** (Izobraževanje ne more čakati)⁵¹, ki s kakovostnim izobraževanjem opolnomočata dekleta, mladostnike in ranljive skupine;
- naložbami v **priložnosti za formalno in neformalno učenje v izrednih humanitarnih razmerah**. Programi EU blažijo motnje v izobraževanju in psihosocialnem razvoju otrok v kriznih razmerah, na primer v Sahelu, Etiopiji, Afganistanu, Bangladešu, Siriji ali Jemnu.

⁴⁴ [Predlog uredbe o prepovedi izdelkov, narejenih s prisilnim delom, na trgu Unije.](#)

⁴⁵ [Poziv k ukrepanju iz Durbana.](#)

⁴⁶ Tudi model Evropskih šol ponuja relevantne primere, ki bi se lahko uporabili po vsem svetu.

⁴⁷ [Evropski okvir digitalnih kompetenc za državljane.](#)

⁴⁸ [Akcijski načrt za digitalno izobraževanje.](#)

⁴⁹ Izobraževanje je prednostna naloga 80 večletnih okvirnih programov, ki jih EU izvaja v partnerskih državah.

⁵⁰ [Global Partnership for Education.](#)

⁵¹ [Education Cannot Wait.](#)

- prispevanjem k **obnovi poškodovanih šol v Ukrajini**;
- sodelovanjem s partnerskimi državami in humanitarnimi organizacijami za **boljši dostop otrok beguncev in mladih beguncev do izobraževanja** in do ustreznih programov EU v državi gostiteljici, pri čemer se bodo nadgradila dolgoletna prizadevanja EU za podporo izobraževanju v konfliktnih razmerah in uporabile nedavne izkušnje v odzivu na rusko invazijo na Ukrajino.

3.2.2 Izboljšanje dostopa mladih do gospodarskih priložnosti

Opolnomočanje mladih je tesno povezano z **ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest**, bojem proti prekarnim in nestabilnim dohodkom ter priložnostmi za samozaposlitev in podjetništvo, pri tem pa se spodbuja enakost spolov in nediskriminacija, kar je namenjeno tudi omejevanju **bega možganov**.

Ukrepi EU so namenjeni:

- podpori **udeležbi mladih v gospodarskem odločanju in socialnem dialogu**, da bi se zagotovilo **mladim prijaznejše naložbeno in poslovno okolje**;
- spodbujanju **agende za dostojno delo**⁵², katere namen je mlade izobraziti o njihovih osnovnih delavskih pravicah in partnerske države podpreti pri razvoju **socialne varnosti in aktivnih ukrepov trga dela**;
- spodbujanju **zaposljivosti mladih** s podpiranjem prizadevanj partnerskih držav za boljše poklicno izobraževanje in usposabljanje ter za uspešnejše usklajevanje izobraževalnih sistemov s priložnostmi na trgu dela;
- podpori **podjetništvu mladih ter mikro, malim in srednjim podjetjem, ki jih vodijo mladi**, pri tem pa se osredotočiti na mlade ženske;
- opremljanju mladih z zelenimi znanji in spretnostmi ter podpori **dostojnemu zaposlovanju mladih in podjetništvu v zelenem gospodarstvu**, tudi v regenerativnem kmetijstvu in trajnostnem agroživilskem sektorju;
- spodbujanju **medgeneracijskega učenja** med starejšimi in mlajšimi zaposlenimi;
- spodbujanju trajnostnega, za spol občutljivega in odgovornega upravljanja in **ravnanja podjetij**, pri čemer se zagotavlja popolno spoštovanje okoljskih in človekovih pravic⁵³;
- lažšanju **prehoda mladih v formalno gospodarstvo** in razširitvi **socialne zaščite** na neformalno zaposlene mlade;
- podpori **Konvenciji o prepovedi najhujših oblik dela otrok**⁵⁴, pri čemer se

⁵² [Sporočilo o dostojnem delu po vsem svetu](#).

⁵³ [Predlog direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnosti](#).

⁵⁴ [Konvencija št. 182/1999](#).

državam, ki niso članice EU, pomaga pri pripravi akcijskih načrtov za boj proti delu otrok;

- vključitvi **ocene učinka na zaposlovanje mladih** v programe, ki podpirajo agroekologijo ter zeleni in digitalni prehod, vključno z naložbami strategije **Global Gateway**.

Za dosego teh ciljev **bo EU vzpostavila:**

- regionalno **pobudo Ekiye Evropa o znanjih in spretnostih, ki temeljijo na priložnostih, ter poklicnem izobraževanju in usposabljanju** v Afriki za spodbujanje izmenjav o javno-zasebnih partnerstvih, ki mladim omogočajo, da najdejo zaposlitev;
- izvajanje **jamstva za mlade** po modelu, ki ga je EU uvedla za izboljšanje prehoda iz šole v zaposlitev na **Zahodnem Balkanu**⁵⁵, ter proučitev aktivacije podobnih programov v regiji vzhodnega partnerstva in Severni Afriki.

EU bo tudi še naprej podpirala **zaposlovanje in podjetništvo mladih** z naslednjimi **obstoječimi pobudami:**

- projekti za krepitev zmogljivosti **Erasmus+** za spodbujanje dostopnosti in odzivnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja v državah širitve in sosedstvu, podsaharski Afriki ter Latinski Ameriki in na Karibih;
- **podporo nacionalnim organom na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki** pri ponovnem vključevanju mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, zlasti žensk, v izobraževanje in na trg dela. Regionalna platforma Unije za Sredozemlje za zaposlovanje in delo ter njen načrt za ukrepanje za obdobje 2022–2025 bosta osredotočena na mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, in bosta razvila uporabo izkustvene skupnosti;
- pobudami EU za mlade podjetnike in za lažji dostop **podjetij, ki jih vodijo mladi**, do financiranja, kakršne so nedavno vzpostavljeni **pobuda Ekiye Evropa za naložbe v podjetja mladih v Afriki, afriško-evropski most za digitalne inovacije, novi dogovor za mlade v vzhodnem partnerstvu** ter mehanizem **EU4Youth za zaposlovanje in podjetništvo mladih**;
- inovativnimi naložbenimi shemami, vzpostavljenimi v okviru **Evropskega sklada za trajnostni razvoj+** z mednarodnimi finančnimi institucijami za zadovoljevanje posebnih potreb mladih, kot je **Sklad za delitev tveganja NASIRA**;
- **globalnim ukrepom EU za odpravo dela otrok** za okrepitev sistemov delovne inšpekcije za spremljanje in izvrševanje zakonodaje o delu otrok;
- delom **Evropske fundacije za usposabljanje**⁵⁶, ki podpira partnerske države pri krepitvi človeškega kapitala in izboljšanju **kakovosti sistemov poklicnega**

⁵⁵ [Jamstvo za mlade](#).

⁵⁶ [Evropska fundacija za usposabljanje](#).

izobraževanja in usposabljanja. Programi, kot je **DARYA** v Srednji Aziji, prispevajo k boljšim in bolj vključujočim sistemom izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja;

- **evropsko koalicijo za vajeništva** za izboljšanje kakovosti vajeništev in programom **Erasmus za mlade podjetnike**⁵⁷, ki ponuja medsebojno izmenjavo podjetniškega znanja v regiji širitve.

3.2.3 Krepitev zmogljivosti mladih, da prispevajo k trajnostnemu razvoju ter spodbujajo zeleni in digitalni prehod

Mladi so na lokalni ravni pogosto **gonilna sila inovativnih rešitev in sprememb vedenja, poleg tega pa so najpomembnejši akterji pri prenašanju takih novosti v prakso.** Vendar morajo zato, da svoje zamisli prelijejo v pobude za spremembe, izboljšati svoja znanja in spretnosti ter mreže, biti sposobni sprejemati ozaveščene odločitve, sodelovati v varnem digitalnem okolju in imeti dostop do možnosti financiranja.

Ukrepi EU so namenjeni:

- večjemu razvoju zmogljivosti in **financiranju mladinskih organizacij**;
- zagotavljanju virov za razvoj in razširitev **inovativnih in trajnostnih rešitev**, ki jih vodijo mladi;
- podpori **socialnemu podjetništvu mladih**⁵⁸ kot poslovnemu modelu za usklajevanje gospodarskega napredka in trajnostnosti;
- omogočanju sodelovanja mladih pri **odločanju in političnih dialogih o podnebj, okolju in zmanjševanju tveganja nesreč**;
- spodbujanju **udeležbe in vodilne vloge deklet in žensk**, da se zagotovi, da bodo strategije za okolje, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter za vodo upoštevale vidik spola;
- krepitvi udeležbe **mladih, tudi deklet, v digitalnem prehodu** ter podpori pozitivnim in varnim digitalnim okoljem s spodbujanjem **Evropske deklaracije o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje**⁵⁹ ter **strategije za boljši internet za otroke (BIK+)**⁶⁰, vključno z dejavnostmi za udeležbo mladih in podporo razvoju zmogljivosti;
- spodbujanju uporabe **mladim prijaznih digitalnih orodij** za ozaveščanje o kritičnem stanju narave s pobudami, kot je **park opraševalcev**⁶¹.

Za dosego teh ciljev **bo EU vzpostavila:**

- **sklad za opolnomočanje mladih**, novo pilotno pobudo, ki bo podpirala lokalne

⁵⁷ [Erasmus za mlade podjetnike](#).

⁵⁸ [Akcijski načrt za socialno gospodarstvo](#).

⁵⁹ [Evropska deklaracija o evropskih digitalnih pravicah in načelih](#).

⁶⁰ [Nova strategija EU za boljši internet za otroke \(BIK+\)](#).

⁶¹ [Park opraševalcev](#).

mladinske organizacije in pobude, ki jih vodijo mladi. Splošni cilj sklada je spodbujati prispevek mladih k ciljem trajnostnega razvoja v njihovih skupnostih. Vključeval bo dva namenska tematska elementa za spodbujanje ukrepov za mlade na področju okolja in podnebnih sprememb ter vključevanja ranljivih in marginaliziranih mladih. Mladim bo na prožnejši in bolj dostopen način zagotavljal zanje prijaznejše oblike financiranja v manjših zneskih ter pospeševalno podporo za razširitev pobud s širšim učinkom (npr. usposabljanja, vzajemnega učenja, mentorstva, mreženja, zagovorništva). Mladi bodo vključeni v upravljanje programa, tudi spremljanje in poročanje.

EU bo **zagotovila tudi financiranje in razvoj zmogljivosti mladinskih organizacij** s:

- **tematskim programom za organizacije civilne družbe** v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa;
- **programom Erasmus+;**
- **programom EU4Youth.**

3.2.4 Podpiranje zdravja, duševnega in fizičnega dobrega počutja ter dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic

Zdravje in dobro počutje sta predpogoja, da lahko mladi v celoti uresničijo svoj potencial in dejavno sodelujejo v družbi. Pri dostopu do zdravstvenih storitev in informacij, tudi o spolnem in reproduktivnem zdravju in pravicah ter duševnem zdravju se soočajo z velikimi izzivi. Zaradi pandemije COVID-19 in konfliktov so se razmere še poslabšale. Na duševno zdravje vpliva tudi izguba perspektive, ki je povezana s podnebnimi spremembami, dolgotrajnimi vojnami, prisilnim razseljevanjem, rasizmom ali dezinformacijami.

Ukrepi EU so namenjeni:

- **krepitevi zdravstvenih sistemov, odpravi neenakosti** in napredku v doseganju **splošnega zdravstvenega varstva**, začeniši z zdravjem mater in perinatalnega zdravja;
- podpori celovitim, varnim, vključujočim ter **otrokom in mladim prijaznim zdravstvenim storitvam**, vključno s storitvami na **področju duševnega zdravja in digitalnimi zdravstvenimi storitvami**;
- spodbujanju **univerzalnega dostopa do mladim prijaznega spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic** s kakovostnimi in cenovno dostopnimi storitvami in informacijami, vključno s celostno spolno vzgojo, preprečevanjem in zdravljenjem HIV in aidsa, s poudarkom na mladostnicah, marginaliziranih mladih in mladih LGBTIQ osebah;
- zaščiti mladih pred škodljivimi učinki tobačnih in povezanih izdelkov ter podpori celovitemu izvajanju **Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom** in njenega **Protokola za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki**.

Da bi dosegli te cilje, **bo EU pomagala spodbujati zdravje in dobro počutje mladih z:**

- mladim prijaznim pristopom k novi **globalni zdravstveni strategiji EU**;
- novo **regionalno pobudo Ekipe Evropa o ugodnem okolju za spolno in reproduktivno zdravje in pravice**, ki bo prispevala k doseganju **univerzalne pokritosti na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v Afriki**;
- **pobudo Spotlight⁶²**, ki prispeva k odpravi nasilja zaradi spola v Afriki, Latinski Ameriki in na Karibih, v Aziji ter na Pacifiku ter k **preprečevanju in izkoreninjenju pohabljanja ženskih spolovil ter odpravi prisilnih in otroških porok**.

3.3 Partnerstvo za POVEZOVANJE

EU si prizadeva spodbujati mobilnost mladih, izmenjave in mreženje kot bistven vidik medosebne razsežnosti strategije Global Gateway. Cilj je zagotoviti raznolikost in vključenost, pri tem pa posebno pozornost nameniti socialnim in ekonomskim oviram, digitalnemu razkoraku in tveganjem, povezanim z dezinformacijami.

3.3.1 Povečanje možnosti za mobilnost na področju izobraževanja, usposabljanja in dela

Študij, usposabljanje ali delo v tujini spodbuja izobraževalne, poklicne in osebne dosežke mladih, pa tudi medkulturno razumevanje in inovacije.

Ukrepi EU so namenjeni:

- spodbujanju **vključujoče učne mobilnosti** in povečanju možnosti za učenje;
- spodbujanju izmenjav za **poklicni in osebni razvoj** mladih.

Za doseg te ciljev bo **EU mobilnost mladih podprla z:**

- več pobudami v okviru naložbenega svežnja strategije Global Gateway EU-Afrika, kot so **shema akademske mobilnosti med afriškimi državami, pobuda za harmonizacijo zagotavljanja kakovosti in akreditacije v afriškem visokem šolstvu ter afriški celinski okvir kvalifikacij** z namenom (i) spodbuditi mobilnost mladih v Afriki in z EU, (ii) okrepiti integracijo celine, (iii) povečati privlačnost Afrike pri izbiri študija ter (iv) izboljšati zaposljivost mladih;
- **programom Erasmus+ in ukrepi Marie Skłodowske-Curie**, ki podpirajo

⁶² [Pobuda Spotlight](#).

poklicni in osebni razvoj študentov, osebja in raziskovalcev;

- programom **EU-ASEAN SHARE**, ki spodbuja usklajevanje visokošolskega izobraževanja in štipendij;
- **regionalnim skrbniškim skladom EU za odziv na krizo v Siriji in instrumentom za begunce v Turčiji** s štipendijami za mlade begunce, da bi imeli dostop do izobraževanja, pridobili znanja in spretnosti ter postali samozadostni;
- **shemo za izmenjavo med šolami na Zahodnem Balkanu** „Superschools“, ki krepí spretnosti in znanje ter spodbuja spravo in medkulturni dialog med šolami, učenci in skupnostmi;
- **pobudo Ekipe Evropa za študij v Evropi**, ki mladim po svetu zagotavlja informacije o možnostih študija, raziskovanja in štipendiranja v EU;
- priložnostmi za mlade, da potujejo, študirajo, delajo ali se usposabljaajo v EU v okviru predvidenih **partnerstev za privabljanje talentov**⁶³ z opredeljenimi partnerskimi državami v Afriki in Aziji ter potencialno v okviru **programa EU za mobilnost mladih**, katerega izvedljivost se proučuje.

3.3.2 Spodbujanje stikov med mladimi

Mladi se želijo **povezovati in si izmenjevati zamisli** z vrstniki po vsem svetu.

Ukrepi EU so namenjeni:

- spodbujanju udeležbe mladih v **izobraževanju o globalnem državljanstvu** za skupno razumevanje svetovnih izzivov in da bi se spodbujali k skupnemu ukrepanju;
- povečanju **priložnosti za mreženje** mladih, tudi z vzajemnim učenjem in izmenjavami;
- spodbujanju udeležbe mladih, tudi pripadnikov domorodnih ljudstev, na področju kulture ter v **medkulturnih in medverskih dialogih** za boj proti diskriminaciji in rasizmu;
- izboljšanju **kakovosti in ustreznosti informacij** za mlade ter izboljšanju komunikacije, da bo otrokom in mladim prijaznejša.

Za spodbujanje vzajemnega učenja in razumevanja **bo EU vzpostavila:**

- **afriško-evropsko mladinsko akademijo**, ki bo mladim voditeljem na njihovih

⁶³[Partnerstva za privabljanje talentov so bila vzpostavljena](#) leta 2021 kot eden ključnih vidikov zunanje razsežnosti novega pakta o migracijah in azilu ter bodo podlaga za celovit okvir politike in finančno podporo za strateško vključevanje ključnih partnerskih držav na vseh področjih upravljanja migracij. Njihov cilj je okrepiti sodelovanje med EU, državami članicami in partnericami ter spodbuditi mednarodno mobilnost delovne sile in razvoj talentov na vzajemno koristen način.

področjih in v njihovih skupnostih omogočila povezovanje, izmenjavo, izboljšanje vodstvenih sposobnosti in vzpostavitev mreže nosilcev sprememb.

EU bo tudi še naprej **spodbujala medosebne stike mladih z naslednjimi obstoječimi pobudami:**

- **pobudo za diplomante EU in ukrepi javne diplomacije**, ki mladim udeležencem v programih EU omogočajo, da spodbujajo svetovne in lokalne mreže ter da svoje vrstnike, zlasti prikrajsane mlade, obveščajo o priložnostih, ki jih ponujajo EU in njene države članice;
- **evropskim mladinskim portalom** z izboljšanim dostopom do kakovostnih informacij o pobudah in priložnostih za mlade v partnerskih državah;
- **programom za izobraževanje in ozaveščanje o razvoju (DEAR)**, ki se bo bolj osredotočil na udeležbo mladih in spodbujal vključevanje mladih z vsega sveta;
- **globalno shemo za mentorstvo za diplomante Erasmus+**, ki povezuje diplomante Erasmus+ s potencialnimi udeleženci programa Erasmus+, tudi zunaj EU;
- novim programom **Mladi – Evropa-Sahel** za podporo udeležbe mladih in spodbujanje medkulturnega dialoga, človeške kohezije in človekovih pravic ter za vzpostavitev platforme za obveščanje mladih v regiji o možnostih za osebni in poklicni razvoj;
- **programom za globalne kulturne odnose ter ukrepi za afriške in evropske umetnike** za spodbujanje medkulturnega dialoga, mobilnosti in soustvarjanja med mladimi umetniki in kulturnimi delavci iz partnerskih držav in EU;
- **regionalnim uradom za sodelovanje mladih na Zahodnem Balkanu**, ki spodbuja duh sprave in razumevanja med mladimi z medregionalnimi izmenjavami in sodelovanjem mladih;
- **evropsko solidarnostno enoto**, ki spodbuja udeležbo mladih v prostovoljskih in solidarnostnih projektih;
- **partnerstvi EU za politiko in ozaveščanje**⁶⁴ za izboljšanje medsebojnega razumevanja in zaupanja z dejavnostmi javne diplomacije;
- kampanjami, ki povezujejo mlade po vsem svetu, da bi zagovarjali zeleni prehod, kot sta **Green Track** (zelena pot) ali prihodnja pobuda **#ReFashionNow** za opolnomočenje mladih potrošnikov na področju trajnostnih tekstilnih izdelkov.

⁶⁴ [Partnerstva za politiko in ozaveščanje](#).

4. Spremljanje in poročanje

Komisija bo v sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje spremljala napredek v zvezi z akcijskim načrtom za mlade sredi in ob koncu obdobja z rednima poročiloma o izvajanju pomoči EU ter v skladu z drugimi okviri politike in zavezami na področju človekovih pravic, enakosti spolov ter mladih, miru in varnosti.

V poročilih o izvajanju se bodo ocenile **institucionalne spremembe** v smeri krepitve **sodelovanja mladih pri oblikovanju politik EU** in **napredka pri doseganju ciljev akcijskega načrta za mlade** v okviru tematskih prednostnih nalog. Okvir za spremljanje, ki bo temeljil na podatkih, razčlenjenih po starosti, in kazalnikih za mlade, bo v sodelovanju s strokovnjaki in mladinskimi partnerji oblikovan v prvem letu izvajanja.

Ocenjevanje izvajanja akcijskega načrta za mlade se bo začelo pravočasno, da bo vključeno v naslednji cikel načrtovanja programov.

5. Zaključek

EU z akcijskim načrtom za mlade v zunanjem delovanju EU priznava bistveno vlogo mladih kot „**sanjačev in ustvarjalcev**“⁶⁵ pri reševanju kompleksnih svetovnih izzivov ter določa okvir za trdno partnerstvo med njimi in EU.

EU bo z njegovim izvajanjem podpirala vključevanje mladih v zunanje delovanje, zagotavljala spodbudno okolje in priložnosti za opolnomočanje in udejstvovanje otrok in mladih ter spodbujala vzpostavljanje povezav med mladimi po vsem svetu.

Aksijski načrt za mlade hkrati vključuje resnično politično zavezanost glasu otrok in mladih v svetu ter operativni načrt za prispevanje k oblikovanju bolj demokratičnih, enakostnih, trajnostnih in miroljubnih družb za **sedanje in prihodnje generacije**.

⁶⁵ [Govor predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen o stanju v Uniji 2022.](#)